

LAPIN LIITTO

POHJOIS-
POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGIONKESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Pohjois-Savon liitto

POHJOIS-KARJALA
MaakuntaliittoEtelä-Savon
maakuntaliitto

ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN NEUVOTTELUKUNNAN KANNANOTTO 21.5.2025

Kasvu syntyy lähellä – koheesiopolitiikka vahvistaa paikallista yrittäjyyttä ja osaamista

Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunta korostaa tällä kannanotolla koheesiopolitiikan merkitystä alueelliselle kehitykselle sekä haluaa tuoda esiin näkökulmia komission ehdotukseen alue- ja rakennepoliitiikan väliarvioinniksi. Lisäksi nostamme esille EU:n itärajan erityispiirteisiin liittyviä kysymyksiä, joilla on merkitystä koko unionin vakauden ja kilpailukyvyn kannalta.

Harva asutus tarvitsee edelleen huomiointia EU-politiikassa

Koheesiopolitiikan keskeisenä tavoitteena on tasata kehityseroja jäsenvaltioiden ja niiden alueiden välillä. Tämän tavoitteen toteuttaminen vahvistaa koko unionin vakautta ja elinvoimaa. Koheesiopolitiikan avulla voidaan myös tukea alueiden strategista kilpailukykyä sekä puhtaan siirtymän, bio- ja kiertotalouden ja kokonaisturvallisuuden kaltaisia yhteisiä tavoitteita.

Neuvottelukunta pitää erittäin tärkeänä, että Itä- ja Pohjois-Suomen erityispiirteet – kuten pitkät etäisyydet ja harva asutus – säilyvät EU:n koheesiopolitiikassa tunnustettuina myös tulevilla ohjelmakaudella. Erityisolosuhteiden huomioiminen ei ole vain alueellinen vaan koko Suomen etu. Harvan asutuksen huomioiminen on keskeistä koko Suomen koheesiopolitiikan saannon kannalta.

Paikallinen yrittäjyys ja osaaminen keskiöön

Pienten ja keskisuurten yritysten rooli alueellisen elinvoiman ja innovoinnin moottorina on keskeinen. Koheesiopolitiikan tulisi jatkossakin tukea elinkeinorakenteen uudistumista ja osaamiseen perustuvaa kehitystä. On tärkeää, että EU:n teollisuuspolitiikan suuntaukset tukevat myös alueellista kasvua ja vahvistavat koko EU:n kilpailukykyä monipuolisesti.

TKI-infrastruktuurin investoinnit mahdollistavat tavoitella TKI-tason nostoa 4 prosenttiin BKT:sta. PK-yritysten pääsyä uusimpaan tutkimustietoon on edelleen vahvistettava. TKI-intensiteetin kasvattamisessa koheesiopolitiikan merkitys on suuri erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa. Ilman koheesiopolitiikan varoja TKI-tason nosto on mahdotonta.

Itä- ja Pohjois-Suomessa yritysrahoituksen saatavuus on paikoin leimallisen haasteellista johtuen talouden epävarmuudesta ja vakuuksien ehdoista, mikä voi rajoittaa muun muassa viennin kasvun mahdollisuuksia. Näiden pullonkaulojen purkaminen edellyttää johdonmukaista yhteistyötä maakuntien, kansallisen tason ja EU:n välillä.

Ohjelmamuutokset on toteutettava alueiden kehysten puitteissa

Komission väliarvioinnissa ehdotetaan, että 15 prosenttia alue- ja rakennerahoituksesta siirrettäisiin uusiin painopisteisiin: puolustukseen, strategiseen kilpailukykyyn, päästövähennyksiin, kohtuuhintaiseen asumiseen, vesivarojen kestävyYTEEN ja energiasiirtymään. Tämä edellyttää ohjelmamuutosta.

LAPIN LIITTO

POHJOIS-
POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGION

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Pohjois-Savon liitto

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Etelä-Savon
maakuntaliitto

Neuvottelukunta katsoo, että mahdolliset rahoitussiirrot tulisi tehdä maakunnallisten kehysten sisällä, ottaen huomioon myös kansallisten toimenpiteiden tarpeet. Tällöin alueet voivat kohdentaa resursseja niihin toimiin, joilla on suurin vaikuttavuus paikallisesti uusissa toimintalinjoissa – esimerkiksi TKI-infrastruktuureihin ja ekosysteemeihin, jotka tukevat sekä siviili- että puolustustarpeita.

Koheesiopolitiikka on ennen kaikkea strategista ja pitkäjänteistä kehittämistä ja investointipolitiikkaa. Se ei ole kriisirahoitusta, vaan investointi yhteiseen tulevaisuuteen. Itä ja pohjoinen eivät kaipaa erityiskohtelua, vaan oikeudenmukaisuutta olosuhteiden ja kehityserojen tasaamisessa.

Alueet mukaan valmisteluun – yhdessä vaikuttavampaa kehittämistä

Komission painotukset alueiden roolin vahvistamisesta ohjelmamuutoksissa ja tulevassa monivuotisessa rahoituskehityksessä ovat tervetulleita. Maakunnilla on paras paikallistuntemus ja kyky sovittaa yhteen alueellisia ja kansallisia tavoitteita. Siksi on tärkeää varmistaa alueiden osallistuminen sekä nykyisten ohjelmien uudelleensuuntaamiseen että uuden ohjelmakauden suunnitteluun. Myös OECD suosittelee alueille vahvaa roolia ohjelmien suunnittelussa ja toimeenpanossa.

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat ovat sitoutuneita rakentamaan vuoropuheluun, jossa yhteiset eurooppalaiset tavoitteet yhdistyvät alueelliseen kehitykseen ja vahvaan paikalliseen osaamiseen.

Helsingissä 21.5.2025

Tytti Määttä

maakuntajohtaja, Pohjois-Savo

Heini Utunen

maakuntajohtaja, Etelä-Savo

Riikka Pirkkalainen

maakuntajohtaja, Kainuu

Anssi Lahnalampi

hallintojohtaja, Keski-Pohjanmaa

Hannu Takkula

vs. maakuntajohtaja, Lappi

Markus Hirvonen

maakuntajohtaja, Pohjois-Karjala

Jussi Rämet

maakuntajohtaja, Pohjois-Pohjanmaa